

Vuosikertomus 2023

Sisällysluettelo

Kohokohdat	4
Johtajan katsaus	5
Kulttuuriohjelma	6
Kuvataiteet	7
Münsterland-festivaali	8
Tapahtumatilastot	10
Kirjallisuusohjelma	11
Residenssitoiminta ja apurahaohjelmat	12
Tiedeohjelma	13
Yleisöpalvelu	14
Instituutin toimitilat ja kirjasto	15
Tekijät	16–17
Opinto- ja harjoitteluneuvonta, viestintä	18
Talous	19
Liitteet	
1. Instituutin yhteistyökumppanit 2023	21
2. Suomen Saksan-instituutin neuvottelukunta 2023	22
3. Suomen Saksan Instituutin Säätiön valtuuskunta 2023	23
4. Suomen instituuttiverkoston vaikuttavuusarviointityö	23
Kuvaoikeudet	23
Yhteystiedot	24

Isabella Chydenius oli
Suomen Saksan-instituutin
vierailleva taiteilija 2023.

2023 Kohokohdat

BAD SCHWANBERG

Suomalaista muotoilua itävaltalaisen Schloss Holleneggin barokkilinnassa

GREIFSWALD

Sibeliuksen elämää, teoksia ja vaikutusta käsittelevä poikkitieteellinen esitelmäsarja jatkui paikan päällä ja verkossa.

AHRENSHOOP JA BERLIINI

Ahvenanmaan autonomiaa ja kulttuuria käsiteltiin Ahrenshoopissa sekä Saksan pääkaupungissa.

TELEPART

TelePART-tukiohjelmamme avulla lukuisat suomalaiset taiteilijat ja tutkijat esittäytyivät koko saksankielisessä Euroopassa.

HAMPURI

Saamelaiskulttuurista ja -oikeuksista keskusteltiin laajasti kahdessa museonäyttelyssä.

MÜNSTERLAND

Suomi toi syksyllä Münsterland-festivaalin teemamaana noin 50 kulttuuritahtumaa Nordrhein-Westfalenin osavaltioon.

LEIPZIG

Suomalaista kirjallisuutta jälleen esillä kirjamesujen perinteisellä pohjoismaisella yhteisosastolla

Poliittisetkin kysymykset kuuluvat meille

Tässä saapuu jälleen katsaus kuluneeseen vuoteen. Vuonna 2023 saatiin kirjoihin ja kansiin 323 tapahtumaa, joista ilahduttavan moni oli saamelaispainotuksemme mukaisia. Hampurissa järjestettiin kaksi suurta ja jännittävää näyttelyä Kunsthausissa päärautatieaseman tuntumassa ja MARKKissa Rothenbaumissa. Näyttelyt suunniteltiin yhdessä ja ne kietoutuivat toisiinsa antoisalla tavalla. Onhan yksi tehtävistämme tukea uusien kohtaamisten syntymistä ja pystyimme tekemään sen jälleen sielläkin.

Toisena valopilkkuna oli noin 50 tapahtumaa käsittänyt Münsterland-festivaali. Joka toinen vuosi järjestettävä festivaali oli vuonna 2023 omistettu Suomelle. Sisällöllisesti festivaali laajeni kattamaan musiikin lisäksi taidetta laaja-alaisesti, ja näin ollen pystyimme esittelemään siellä Suomea vaikuttavalla taiteellisella ja temaattisella laajuudella. Olimme mukana järjestämässä lukutilaisuuksia, luentoja, taidenäyttelyitä, residenssejä, saunan rakennusta, saunailtoja ja saksalais-suomalaisen luontoretken. On todella hauskaa, että omalla innostuksella ja kontakteilla on näin suuri vaikutus alueelliseen toimijaan.

Kuluneen vuoden aikana myös Ukraina-tematiikka kulki mukana ohjelmistossamme. Olimme mukana tukemassa Ukrainaan liittyviä taidehankkeita, kuten loistavaa *Kaleidoskop der Geschichte(n). Ukrainische Kunst von 1912–2023* -näyttelyä Dresdenin Albertinumissa.

Kulttuuri-instituuttina saattaisimme hyvinkin ajatella, etteivät poliittiset kysymykset ja yhteiskunnalliset kriisit, kuten sodat, kuulu meille. Se olisi kuitenkin virhe. Kulttuuri ei ole irrallaan maailman tapahtumista, vaan se toimii niiden peilinä. Aikana, jolloin vapauteen ja demokratiaan kohdistuvat uhat ovat todellisia ja konkreettisia, on ratkaisevan tärkeää, että pidämme yhteiskuntana yhtä ja toimimme viisaasti. Tämä tarkoittaa tasapainoilua rauhan

toiveiden ja arvojemme puolustamisen välillä. Tämä on totta myös kulttuuri-instituutin todellisuudessa. Minulle on tärkeää, että puolustamme demokratian toteutumista yhdessä sellaisten kumppaneiden kanssa, jotka jakavat uskomme tähän hallitusmuotoon ja siihen liittyviin arvoihin, etenkin sanan- ja mielipidevapauteen. Ihannetapauksessa tämä voidaan tehdä ilman sotahuutoja ja aggressiivista retoriikkaa. Kuitenkin on tunnistettava jännitteet puolustautumisen välttämättömyyden ja rauhan kaipuun välillä. Ehkä juuri kulttuuri-instituutti voi osaltaan mahdollistaa ristiriitojen kohtaamista ja käsittelyä.

Vuoden lopussa Mika Minetti väistyi kulttuurivastaavan tehtävistä. Tiimimme täydentyi kuitenkin Mirjami Schuppertin astuttua ohjelmavastaavan tehtäviin. Innolla odotamme tulevia hankkeita ja kiitämme Mikaa jännittävistä yhdessä vietetyistä vuosista. Läksiäisiksi hän ilahdutti meitä vielä kerran kuratoimalla instituutin tiloihin ryhmänäyttelyn *Ich finde dich in allen diesen Dingen*. Näyttely on esillä vuoden 2024 marraskuun puoliväliin saakka, tervetuloa vierailemaan ja ihastelemaan!

Ystävällisin terveisin

Mikko Fritze
Instituutin johtaja

Saara Turusen *Järjen hedelmät* -näytelmällä oli ensi-iltansa Saksassa Schauspielhaus Bochum -teatterissa syyskuussa.

Kulttuuriohjelma

Juuri kun raskas pandemia-aika oli maailmalla päättymässä, sodat ja konfliktit niin Ukrainassa kuin Lähi-idässäkin kärjistyivät. Vuonna 2023 tämä heijastui instituutin toimintaan muun muassa yhteistyönä Ukrainan hiljattain avautuneen, Berliinissä sijaitsevan kulttuuri-instituutin kanssa. Olimme mukana tukemassa Albertinum-museossa Dresdenissä toukokuussa avattua *Kaleidoskop der Geschichte(n). Ukrainische Kunst 1912–2023* -näyttelyä. Yksi niin ikään Ukrainaan liittyvistä kohokohdista samana vuonna oli instituutin tiloissa maaliskuussa järjestetty Risto Rajakorven sellokonsertti, jonka yhteydessä sai maailmanensi-iltansa Adam Vilagin säveltämä *The Dark Train* -selloteos. Se käsitteli Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainassa.

Vuonna 2023 kulttuuriohjelmamme keskeisiä teemoja olivat diversiteetti eli monimuotoisuus, saamelaiskulttuuri ja -oikeudet sekä dekolonisaatio. Ohjelmasisältöjen keskiössä oli musiikki: poikkitaiteellisilla Münsterland-festivaaleilla kuultiin kymmeniä suomalaisia yhtyeitä, *Babylon Europa* -tapahtuma houkutteli musiikin ja nykysirkuksen ystäviä Berliinin ufaFabriikkiin, Wiener Kunstvereinissa nautittiin Kalevi Ahon tuotannosta, Suoma-

lainen barokkiorkesteri (FiBO) esiintyi Berliinissä *Nordic Lights* -festivaaleilla, *The Å//A Universe: Hidden Songlines of the Baltic Sea* -tapahtumasarjassa liikuttiin Ahvenanmaan merellisissä äänimaailmoissa ja *Nordischer Klang* luotsasi saamiräppäreitä Greifswaldissa. Siellä nähtiin myös Suvi Westin *Eatnameamet – Our Silent Struggle* -dokumenttelokuva, joka käsittelee pohjoista kolonialismia. Saamelaisten kulttuuriperintöön liittyvän aineiston alkuperän kartoitus jatkui Berliinin Eurooppalaisten kulttuurien museossa (MEK) ja saamiaiheisia näytteilyitä järjestettiin Hampurissa vuoden aikana peräti kaksi.

Samalla instituutti vahvisti kulttuuriohjelman painopisteeksi valittujen alojen toimintaa: keskityimme pitkäkestoisiin ja laajoihin ohjelmakokonaisuuksiin visuaalisten ja esittävien taiteiden, muotoilun, arkkitehtuurin ja kirjallisuuden saralla. Olimme mukana toteuttamassa, tukemassa tai järjestämässä peräti noin 323 taide- ja design-näyttelyä, kirjallisuustapahtumaa, teatteri-, tanssi-, sirkus- ja näyttämötaide-esitystä, konserttia, seminaaria sekä muuta kulttuuri- ja tiedetapahtumaa.

Kuvataiteet

KLUBIKULTTUURIN PUOLESTA

Vuoden 2023 vieraileva taiteilijamme Isabella Chydenius käsitteli *Notes on creating space; the potential of club corners* -näyttelyssään klubeja luovan kaupunkikulttuurin lähteinä. Työssään Chydenius tutkii sekä urbaanin klubikulttuurin mahdollisuuksia että riskejä nykypäivän hetero-patriarkaalisella aikakaudella. Suomen Saksan-instituutin näyttelyssä oli esillä taiteilijan uusimpia valo- ja tekstiiliteoksia. Näyttely käsitteli klubeja turvallisina tiloina sekä sitä, miten ne vahvistavat yhteenkuuluvuuden tunnetta, itseilmaisua ja queer-identiteettiä. Näyttelyn yhteydessä julkaistiin katalogi.

PERHOSIA JA LOHIKÄÄRMEITÄ

Syyskuussa 2023 Schwarz Contemporary -galleriassa avautui jo aiemmin instituutin kulttuuriohjelmassa – muun muassa queer-teemoja käsitelleessä *Crush*-ryhmänäyttelyssä sekä *Hidden Treasures* -kokonaisuudessa – mukana olleen Aki Turusen *La luna fuori le mura* -yksityisnäyttely. Turunen valittiin hiljattain arvostetun berliiniläisgallerian edustukseen, ja hänen ensimmäisen Saksassa järjestetyn soolonäyttelynsä yhteydessä julkaistiin *Butterflies Courting Dragons* -taidekirja. Yhteys taiteilijan ja hänen saksalaisen galleristinsa Anne Schwarzin välille syntyi Suomen Saksan-instituutin järjestämän Helsinkiin suuntautuneen tutustumismatkan aikana kesällä 2021.

KOLME KOVAA B:TÄ

Brotherus, Beys ja Block – siinä kova kolmikko, jotka nähtiin Schloss Moylandissa Bedburg-Haussa syksyllä 2023. Elina Brotherus, yksi Suomen kansainvälisesti tunnetuimmista valokuva- ja videotaiteilijoista, käsitteli *Elina Brotherus, Joseph Beys und der Galerist René Block: Kartoffelpflanzen – Transformationen* -näyttelyssä taidehistorian ikonisia aiheita ja tulkitsi uudelleen Fluxus-ryhmän tempauksia. Legendaarinen galleristi René Block toimi yhdistävänä tekijänä vuonna 1986 edesmenneen saksalaisen taiteilijan Joseph Beysin ja Elina Brotheruksen välillä. Suurin osa Brotheruksen teoksista oli uusia ja esillä ensimmäistä kertaa.

SAAMELAISTAIDETTA HAMPURISSA

Saamelaisten kulttuuriin, oikeuksiin ja dekolonisaatioon liittyvät teemat ovat olleet instituutin ohjelmassa jo pitkään. Vuonna 2023 järjestimme yhteistyössä Kunsthaus Hamburgin kanssa *Speaking Back* -näyttelyn, johon osallistuivat Sissel M. Bergh, Annika Dahlsten & Markku Laakso, Marja Helander, Minna Henriksson, Hannimari Jokinen, Marjo Levlin, Britta Marakatt-Labba, Katarina Pirak Sikku, Hilde Skancke Pedersen ja Outi Pieski. Lisäksi Hampurin Museum am Rothenbaumissa (MARKK) avautui *Das Land spricht – Sámi Horizonte* -näyttely, joka jatkuu maaliskuuhun 2024 asti.

AALTOLIIKETTÄ

Berliiniläisessä, arkkitehtuuripiirroksiin keskittyvässä Tchoban Foundation -museossa syksyllä 2023 järjestetyssä *Alvar alto in Germany: Drawing Modernism* -näyttelyssä oli esillä yli 70 Alvar ja Elissa Aallon arkkitehtonista luonnosta ja suunnitelmaa. Alkuperäispiirustuksia nähtiin yhteensä neljästätoista Saksassa toteutetusta ja toteutumattomasta hankkeesta, ja ajallisesti kokonaisuus ulottui 1950-luvulta aina 1980-luvulle saakka, jolloin Elissa Aalto viimeisteli useita projekteja, jotka olivat jääneet keskeneräisiksi Alvar Aallon kuoltua vuonna 1976. Sofia Singlerin, Timo Riekon ja Nadejda Bartelsin kuratoiman näyttelyn yhteydessä julkaistiin Alvar Aallon arkkitehtuuria käsittelevä kirja.

Münsterland-festivaali

“Tuhannesta järvestä sataan linnaan”-lause ohjenuoranaan 12. kertaa järjestetyn Münsterland-festivaalin keskiössä oli vuonna 2023 Suomi. Linnat ja palatsit, historialliset paikat ja suuret tapahtumasalit Nordrhein-Westfalenin pohjoisosassa täyttyvät joka toinen vuosi musiikista ja taiteesta. Lokakuun 6. päivän ja marraskuun 5. päivän välisenä aikana järjestettiin noin 50 tapahtumaa 35 paikkakunnalla, ja niihin osallistui yli 100 taiteilijaa. Musiikin lisäksi ohjelmassa oli myös taidetta, kirjallisuutta, vuoropuhelua, elokuvia, saunomista ja retkiä.

Suomalaisen taiteen tunnelmaa oli nostatettu: Tiina Kivinen, Minna Louhelainen ja Janne Laine olivat asuneet Bentlagen luostarissa residenssitaiteilijoina toukokuusta lähtien ja valmistelleet *prINT*-painografiikanäyttelyään. Taiteilija Saara Ekströmin *Designing with Nature* -näyttely oli esillä kaksi ja puoli kuukautta Kolvenburgin varhaisrenessanssilinnassa.

Tässä muutama esimerkki suomalaisten muusikoiden vaikuttavasta festivaalikokoonpanosta: Iiro Rantala ja HEL Trio olivat paikalla, samoin yhden naisen yhtye Maija Kauhanen, viulisti Elia Lombardini, Aleks Tuomarila Trio, tangobändi Uusikuu, Jarmo Saari Republic, jazzlegenda-trumpetisti Verner Pohjola, saksofoni-kitaratrio Jukka Perko Avara, Antti Paalanen harmonikalla, Iro Haarla Electric Ensemblen kanssa ja saamelaislaulaja Ánnámáret, jonka esitystä säesti Marja Viitahuhdan videotaide.

Osana saksalaisen taiteilija Jan Phillip Scheiben interaktiivista *Fichten[Wälder]* -taidehanketta rakennettiin yhteisvoimin suomalainen kuusisauna, joka kruunasi festivaalin luontoretken ja lämpeni koko talven ajan. Kirjailija Juhani Karila oli paikalla lukemassa esikoisromaniaan *Pienen hauen kirous*. Tämän lisäksi Geomuseum Münsterissä 24. lokakuuta järjestetty luento- ja keskusteluilta saamelaisien elämästä ja tilanteesta keräsi runsaasti yleisöä.

Energiallaan, taidollaan, keveydellään ja ystävällisellä käytöksellään suomalaiset taiteilijat tarjosivat syvällisiä näkemyksiä kulttuuristaan ja yllättivät meidät kerta toisensa jälkeen.

LAINAUS FESTIVAALIN
LEHDISTÖTIEDOTTEESTA

PrINt-
residenssitaiteilijat
perinteisen
painokoneen
äärellä

Yhteisvoimin
rakennettu kuusisauna
Gravenhorstin luostarin
edessä

323

tapahtumaa

110

taide · muotoilu

18

kirjallisuus

13

opinto- ja harjoitteluneuvonta

71

musiikki

17

sauna

6

residenssi

29

tiede

16

vierailijaryhmä

5

arkkitehtuuri

22

teatteri · sirkus · performanssi

13

muu

3

verkottaminen

Kirjallisuusohjelma

Vuoden 2023 kirjallisuusohjelma käynnistyi – kolmen pandemiavuoden tauon jälkeen – viimeinkin Leipzigin kirjamesseilla: yhteensä 274000 kävijää messuilla sekä kaupungilla järjestetyissä tilaisuuksissa. Pohjoismaiden yhteisosastolla *Nordisches Forum* sekä iltatilaisuuksissa esittelivät prosaisti Juhani Karila, dekkaristi Tuomas Niskakangas (Saksassa: Tuomas Oskari) sekä sarjakuvataiteilija Ville Ranta uusimpia saksannoksiaan. Tämän lisäksi kustantaja Sebastian Guggolz sekä kääntäjä Maximilian Murmann johdattelivat kuulijoita Eeva-Liisa Mannerin pienoisromaanin *Tyttö taivaan laiturilla* kiehtovaan maailmaan. Kääntäjänä ja prosaistina arvostetun Stefan Mosterin uusi aluevaltaus, arktisiin maisemiin sijoittuva esseekokoelma *Das Fundament des Eisbergs* täydensi niin ikään osaltaan Suomen ohjelmaa nelipäiväisillä messuilla. Vielä ennen messuja Juhani Karila esitteli kirjansa *Pienen hauen pyydystystä* myös Berliinissä, Pohjoismaiden suurlähetystöjen yhteisrakennuksessa.

Toukokuun alussa instituutti sai vieraakseen Greifswaldin yliopiston kutsumana lavarunostaiteilijan Aura Nurmen, jonka tekstejä päästiin kuulemaan instituutin tiloissa sekä suomen että saksan kielellä. Instituutista Nurmi jatkoi edelleen matkaa Greifswaldiin.

Ensisijaisesti musiikkiin keskittyneen Münsterland-festivaalin oheisohjelmaan mahtui myös kirjallisuutta, ja paikallisten järjestäjien toiveesta Juhani Karila matkusti varta vasten 16.10. pidettyyn tilaisuuteensa Münsteriin.

EUNIC Berlinin *Europa literarisch* -kirjallisuusohjelma herätettiin sekin uudestaan henkiin, ja Itävallan kulttuuriforumissa 6.11. järjestetyssä iltatilaisuudessa esiintyi kirjailijoita kuudesta eri maasta. Saksalaissyntyinen, Belgiassa opiskellut ja nykyisin Suomessa asuva Nina Laurinkari oli instituutin sekä Belgian suurlähetystön yhteisesti kutsuma vieras debyyttidekkarillaan *Schuld schwarz-weiß*.

Jo neljättä kertaa myös Wienin kirjamesseilla oli pohjoismainen yhteisosasto, *Blickpunkt Norden*, jossa oli esillä Norjan, Ruotsin, Tanskan ja Suomen nykykirjallisuutta saksannoksina. Instituutin puolesta osastolla työskenteli kaksi henkeä paikallisten lähetystöjen henkilökunnan tukemina.

Joka toinen vuosi Hampurissa järjestettävälle Pohjoismaisille kirjallisuuspäiville oli kutsuttu kaksi vahvaa suomalaisnimeä, Monika Fagerholm sekä ns. Helsinki-trilogiansa ensimmäistä saksannosta esittelevä Pirkko Saisio. Saisio jatkoi Baselista aloitamaansa lukumatkaa vielä Berliiniinkin, jossa hän oli instituutin sekä suurlähetystön vieraana Pohjoismaiden suurlähetystöjen yhteisrakennuksessa.

Lavarunostaiteilija
Aura Nurmi esiintyi
sekä Berliinissä että
Greifswaldissa.

Residenssitoiminta

DESIGN

Kansainvälinen residenssitoiminta tarjoaa mahdollisuuden verkottua, työskennellä ja inspiroitua luovassa ympäristössä, ja siksi Suomen Saksan-instituutti tukee vuosittain yhden suomalaisen muotoilijan osallistumista residenssiin Itävallassa. Vienna Design Weekin kanssa syksyllä 2019 toteutetun projektin pohjalta syntyi yhteistyöhanke maineikkaan itävaltalaisen *Schloss Hollenegg for Design* -taiteilijaresidenssin kanssa. Yhteistyökuvio on tarjonnut instituutin tuella jo vuodesta 2020 lähtien suomalaisille muotoilijoille mahdollisuuden työskennellä Holleneggin 800 vuotta vanhassa linnassa lähellä Grazin kaupunkia. Noin kaksi viikkoa kestävä residenssijakson lisäksi muotoilijat pääsevät esittelemään töitään Holleneggissä vuosittain järjestettävässä designnäyttelyssä. Ohjelmaan ovat osallistuneet Hanna-Kaisa Korolainen, Tuomas Markunpoika, Antrei Hartikainen ja vuonna 2023 Jonas Lutz.

SIRKUS

Suomalainen sirkustaiteilija Vilhelmiina Sinervo osallistui touko–kesäkuussa 2023 ainutlaatuiseseen residenssiohjelmaan Saksassa, jonka merkeissä hänelle tarjoutui mahdollisuus matkustaa kaupungista toiseen ja verkottua paikallisten sirkustoimijoiden kanssa lähes kuuden viikon ajan. Samalla hän jatkoi *Tonton*-projektinsa liittyvää tutkimustyötä. Residenssi piti sisällään vierailujakson nykysirkuskollek-

tiivi Pepe Artsissa Münchenissä, *CircusDance*-festivaaleilla Kölnissä, Tollhaus-kulttuurikeskuksessa Karlsruhessa sekä Chamäleonteatterissa Berliinissä, jossa Sinervo myös esitteli töitään kulttuurin ammattilaisille.

I think this is a jackpot!

VILHELMIINA SINERVO
SIRKUSTAITEILIJAA
VIDEOHAASTATELUS

Apurahaohjelmat

TELEPART

Instituuttiverkoston yhteinen *TelepART Mobility Support* -ohjelma tukee esittävien taiteilijoiden sekä tieteen tekijöiden kansainvälistymistä myöntämällä matka-apurahoja. Vuonna 2023 Suomen Saksan-instituutti tuki ohjelman kautta 79 musiikki-, tanssi-, sirkus-, performanssi- ja teatteriesitystä saksankielisessä Euroopassa ja Suomessa.

Jenny ja Antti Wihurin rahaston sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön tuella avustuksia saivat erityisesti uransa alkua- ja keskivaiheilla olevat vapaan kentän toimijat. Vuodesta 2020 lähtien TelepART on ollut myös tieteen tekijöiden saatavilla. Vuonna 2023 instituutti tuki 15 tutkijan esityksiä kansainvälisissä kongresseissa.

Tiedeohjelma

Instituutin tukema ja järjestämä tiedeohjelma oli myös vuonna 2023 monipuolinen ja kattava.

Emil Öhmannin säätiön tukemana Berliiniin saapui kaksi tutkijavierasta, meksikolaissyntyinen, Turussa työskentelevä Aleida Luján Pinelo sekä Helsingin yliopistossa tutkijana toimiva Pauli Heikkilä. Luján Pinelo viimeisteli Berliinissä väitöskirjaansa *Extreme forms of violence against women in Europe. Femi(ni)cide in Germany* ja järjesti tässä yhteydessä instituutin tiloissa myös tilaisuuksia alan tutkijoille ja aktivisteille. Historioitsija Pauli Heikkilän fokuksessa oli kylmän sodan ukrainalaispakolaiskysymys.

Joka vuoden helmi-maaliskuussa vietetään Suomen Jääkärien kunniaksi Pohjois-Saksan Hohenlockstedtissa niin sanottua *Finnentag*ia, "Suomalaisten päivää". Paikallisen kulttuurisäätiön Boskamp-Stiftungin kanssa instituutimme tuotti myös 2023 ohjelmaa *Finnentagille*.

Yhteistyö Jyväskylän yliopiston professorin Pasi Ihalaisen kanssa jatkui toukokuussa, kun joukko kansainvälisiä tutkijoita kokoontui instituuttiin teeman *The Figure of the Politician in Modern and Contemporary Europe* alle.

Jo toista kertaa instituutti sai vieraakseen OKKA-säätiön ryhmän, eri oppilaitoksien opettajia, joille järjestettiin esitelmiä instituutin tiloissa sekä vierailukäyntejä eri puolille Berliiniä.

Marraskuun alussa instituuttiin kokoontui Helsingin yliopiston professorin Tuija Pulkisen johdolla ja Freie Universität Berlinin tukemana kansainvälisiä tutkijoita keskustelemaan aiheesta *German Idealism and Feminist Philosophy*.

Svenska kulturfondenin tuella tuotetut Ahvenanmaa-tapahtumat onnistuivat riemastuttavan hyvin. Yhteistyössä Künstlerhaus Lukasin ja *Frau von Da* -taiteilijaryhmän kanssa syntyi laajamittainen näytely ja kaksi konserttia, jotka esiteltiin ensin Ahrenshoopissa ja myöhemmin myös Berliinissä. Lisäksi pidimme Ålands fredsinstitutin kanssa instituutin tiloissa sekä Pohjoismaiden suurlähetystöjen tiloissa kaksi kansainvälistä seminaaria poliittisesta autonomiasta.

Olimme vuoden 2023 aikana monin tavoin tukemassa Berliinin Museum für Europäische Kulturenin (MEK) ja heidän kokoelmiensa saamelaisesineiden provenienssitutkimushanketta, muun muuassa rahoittamalla Inarin SIIDA-museon delegaation vierailua Berliiniin.

7. joulukuuta Transparency Internationalin ympäristökorruptiosta ja korruptiota käsittelevän hankkeen keskeiset toimijat kokoontuivat instituutin tiloihin pohtimaan mahdollisia ratkaisuja metsien käyttöön liittyvän korruption kitkemiseen sekä kehittämään jatkoyhteistyömuotoja verkostolle.

Joulukuussa 2022 alkanut ja alkutalven 2024 asti jatkunut hybridinen studia generalia -esitelmäsarja *Sibelius im Kontext* jatkui sekä kevät- että talvikaudella, pääjärjestäjinä Greifswaldin yliopisto ja Alfried Krupp Wissenschaftskolleg.

Avasimme uuden tieteellisen open call -haun metsä-teemalla. Hankkeiden on määrä toteutua vuonna 2024.

Transparency Internationalin -järjestön seminaari instituutissa 7.12.2023

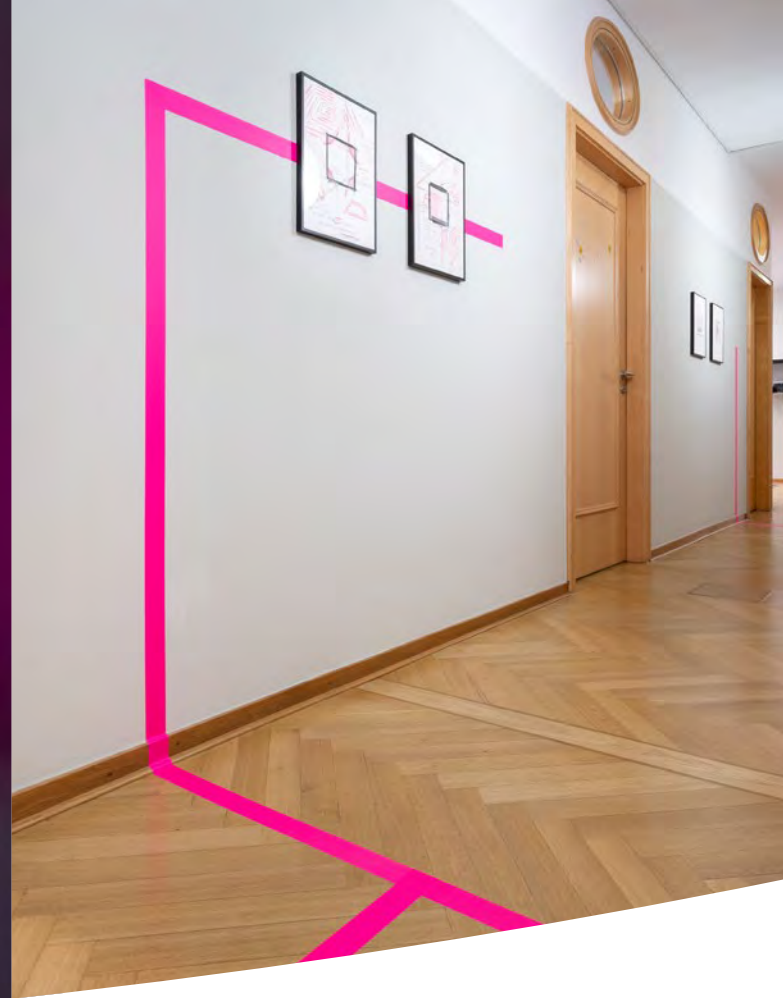
Teoksia
Isabella Chydeniuksen
näyttelystä *The Potential
of Club Corners*

Yleisöpalvelu

Yleisöpalvelu on olennainen osa instituutin toimintaa, sillä toimivan yleisöpalvelun kautta instituutti tulee lähemmäksi kaikkia ja sen myötä instituutti avautuu kaikille sen toiminnasta ja palveluista kiinnostuneille. Instituutti oli yleisölle säännöllisesti auki tiistaisin ja torstaisin klo 11–19. Yhteensä vastaanotimme vuoden aikana 2 000 vierailijaa. Instituutissa on muun muassa mahdollista käyttää kirjastomme palveluja ja tutustua vierailevaan taiteilijaamme eli Visiting Art/ist(s) -ohjelmaamme osallistuvien taiteilijoiden näyttelyyn.

Vuonna 2023 instituutin vastaanottoon tuli runsaasti erilaisia tiedusteluja sekä puhelimitse että sähköpostitse. Tiedustelut koskivat laaja-alaisesti Suomen kulttuuria ja kieltä sekä instituutin toimintaa ja palveluita. Instituuttia lähestyttiin usein tapauksissa, joissa esim. haluttiin opetella suomen kieltä, etsittiin esitelmöitsijää, tulkkia tai kääntäjää tai tarvittiin Suomeen liittyvää tietoa tieteellistä työtä varten. Huomioitavaa oli se, että Alvar Aallon ja Jean Sibeliuksen kaltaiset kulttuuriklassikot olivat edelleen trendikkäitä.

Instituutin toimitilat ja kirjasto

Suomen Saksan-instituutin esteettömät toimitilat sijaitsevat keskeisellä paikalla Mittlen kaupunginosassa hyvien kulkuyhteyksien varrella ja ovat siten helposti vierailijoiden saavutettavissa. Tilamme muotoutuvat hyvin moninaiisiin tarpeisiin ja niissä on mahdollista järjestää erilaisia tapahtumia, kuten keskustelutapahtumia ja luentoja. Erilaisten seminaarien järjestäminen jopa 40 hengelle onnistuu. Instituutin tilojen sisustuksessa ihastuttaa pohjoismainen muotoilu. Vuoden 2023 aikana Visiting Art/ist -ohjelmaamme osallistuneen taiteilijamme Isabella Chydeniuksen värikkäät teokset ja tunnelmalliset valoveistokset toivat oman ainutlaatuisen lisänsä instituutin tiloihin.

Instituutin tiloihin kuuluu myös oma kirjasto, josta löytyy pieni mutta laadukas kokoelma kirjallisuutta saksaksi, suomeksi ja ruotsiksi. Kokoelma keskittyy erityisesti suomalaisen ja suomenruotsalaisen nykykirjallisuuden teoksiin, ennen kaikkea niiden saksannoksiin. Kirjaston valikoimista löytyy lisäksi tietokirjallisuutta, taidekirjoja, tieteellisiä julkaisuja, lasten- ja nuortenkirjallisuutta sekä sarjakuvia ja runoteoksia. Kirjastossa on mahdollista opiskella ja työskennellä sekä lukea suomalaisten aikakauslehtien uusimpia numeroita ja sanomalehtiä verkossa.

Tekijät

SUOMEN SAKSAN INSTITUUTIN SÄÄTIÖ

Suomen Saksan Instituutin Säätiö ylläpitää Suomen Saksan-instituuttia Berliinissä. Säätiö on itsenäinen ja yleishyödyllinen suomalainen organisaatio, joka kuuluu Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:n verkostoon. Säätiön tarkoituksena on edistää Suomen ja saksankielisten maiden välisiä kulttuuri-, tiede- ja taloussuhteita. Säätiön hallitus toimii myös instituutin hallituksena. Säätiön hallituksen jäseninä olivat vuonna 2023:

- Eija Salmi (puheenjohtaja)
- Kimmo Grönlund (varapuheenjohtaja)
- Eva Biaudet
- Jan Feller
- Tanja Huutonen
- Marjo Mäenpää

Varsinaisena tilintarkastajana toimi Satu Sullanmaa sekä varatilintarkastajana Arto Korpi. Säätiön asiamiehenä toimi Aino Haanrinne. Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana yhteensä viisi kertaa.

SUOMEN SAKSAN INSTITUUTIN SÄÄTIÖN VALTUUSKUNTA

Suomen Saksan Instituutin Säätiön valtuuskunta kokoontui vuonna 2023 kahdesti. Neuvoa-antavan valtuuskunnan jäsenet edustavat muun muassa suomalaista yliopistomaailmaa, kulttuurialoja ja elinkeinoelämää (ks. liite 3). Valtuuskunnan puheenjohtajana toimi vuonna 2023 Esa Hämäläinen.

SUOMEN SAKSAN-INSTITUUTIN NEUVOTTELUKUNTA

Suomen Saksan-instituutin neuvottelukunta (ks. liite 2) kokoontui vuonna 2023 kerran. Puheenjohtajana toimi Birgit Jank. Neuvottelukunnan jäsenet edustavat ensisijaisesti saksalaista yliopistomaailmaa, kulttuurialoja ja elinkeinoelämää.

TIIMI

Mikko Fritze, johtaja
Suvi Wartiovaara, johtajan avustaja ja kirjallisuusohjelman vastaava
Mika Minetti, kulttuurivastaava
FT Mirjami Schuppert, ohjelmavastaava (1.10. lähtien)
Marion Holtkamp, tiedottaja
Gabriela Oprotkowitz, talous- ja hallintosihteeri (osa-aikainen)

HARJOITTELIJAT

Tiina Pitkäjärvi (15.8.2022–14.7.2023)
Sofia Lipponen (1.1.–30.6.2023)
Pauliina Ojanen (1.1.–30.6.2023)
Valeriia Zyrianova (6.2.–21.3. ja 25.4.–4.5.2023)
Kaisa Eilenberger (14.–31.8. ja 9.–13.10.2023)
Riikka Maukonen (14.8.–15.12.2023)
Venla Niinistö (14.8.–15.12.2023)
Irina Ruusuvoori (14.8.2023–13.7.2024)
Hanna Assiep (4.9.–13.10.2023)
Nadezhda Batalina (1.12.2023–29.2.2024)

Pitkäaikaiset harjoittelut rahoitettiin Opetushallituksen ja Svenska kulturfondenin sekä Suomen Saksan Instituutin Säätiön / OKM:n tuella. Instituutti tarjoaa suomalaisille ja saksalaisille opiskelijoille ja korkeakouluista vastavalmistuneille kansainvälisen harjoittelupaikan, jossa nuoria perehdytetään suomalais-saksalaiseen kulttuuri- ja tiedeyhteistyöhön sekä työelämään. Harjoittelijoiden kouluttaminen on yksi instituutin tärkeistä tehtävistä.

Opinto- ja harjoitteluneuvonta

Instituutti jatkoi monipuolista opinto- ja harjoitteluneuvontaansa vuonna 2023. Opinnoista ja harjoittelusta Suomessa kiinnostuneet saivat henkilökohtaista apua ja käytännön vinkkejä muun muassa sopivan opintolinjan tai harjoittelupaikan löytämiseen. Neuvontaa oli tarjolla niin videoyhteyden ja sähköpostin välityksellä kuin myös paikan päällä instituutin tiloissa. Ajantasalle päivitetty opinto- ja harjoitteluesite on vapaasti ladattavissa instituutin verkkosivuilta ja se on ollut myös keskeinen osa neuvontaa.

Instituutti on keskittynyt suomalaisen korkeakoulutuksen houkuttelevuuden edistämiseen saksankielisessä Euroopassa myös muilla tavoin, muun muassa lisäämällä koulutukseen liittyvää näkyvyyttä

omissa kanavissaan. Marraskuussa julkaistussa blogihaastattelussa saksalainen Sebastian Segnitzer jakoi kokemuksiaan tutkinto-opiskelijan elämästä Suomessa.

En ole kertaakaan katunut päätöstäni muuttaa tänne opiskelemaan.

**MAISTERIOPISKELIJA
SEBASTIAN SEGNITZER**

Viestintä

Suomen Saksan-instituutin viestintä on suunnattu yleisölle, vaikuttajille, medialle, yhteistyökumppaneille ja erilaisille kohderyhmille saksankielisessä Euroopassa ja Suomessa. Vuonna 2023 instituutin projekteista erityisesti Hampurin saamelaisaiheiset näyttelyt ja laajana yhteistyöhankkeena toteutettu Münsterland-festivaali saivat eniten mediahuomiota. Molemmista järjestettiin myös lehdistötilaisuudet.

Instituutin tapahtumista tiedotettiin vuoden 2023 aikana uutiskirjeen, sähköisten tapahtumakutsujen, lehdistötiedotteiden sekä sosiaalisen median kanavien kautta saksaksi, suomeksi, englanniksi ja tapauskohtaisesti myös ruotsiksi. Sosiaalisen median kanavistamme suurin kasvu tapahtui LinkedIn-sivustomme seuraajakunnassa. Hyödynnämme edelleen YouTube-kanavaamme kulttuuri- ja tiedeohjelmistamme syntyneiden videoiden julkaisemiseen. Instituutin blogissa ilmestyi vuoden 2023

aikana yhteensä 12 artikkelia eri kielillä: saksaksi, suomeksi, englanniksi sekä ruotsiksi. Blogikirjoituksiamme luettiin vuoden aikana yhteensä noin 1 300 kertaa. Instituutti vastaanotti vuoden aikana runsaasti kyselyitä, toimi eri tahojen välisenä verkostojana ja oli esillä sekä saksankielisessä että suomalaisessa mediassa. Muut järjestäjät pyytävät edelleenkin hyvin usein tiedotusapua instituutilta.

Aki Turunen
 piti ensimmäisen
 Saksassa järjestetyn
 soolonäyttelynsä Schwarz
 Contemporary
 -galleriassa
 Berliinissä.

Talous

Suomen Saksan-instituutti on Saksassa toimiva yleishyödyllinen yhteisö ja tekee siellä vuosittain tilinpäätöksen. Instituutin talous perustuu Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatuun valtionavustukseen. Vuodelle 2023 Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Suomen Saksan Instituutin Säätiölle valtion-avustusta 700 000 €, josta Säätiö siirsi 631 976,37 € instituutille.

Pyrimme jatkuvasti kasvattamaan ulkopuolisen rahoituksen osuutta. Ohjelmatoiminnan rahoitukseen osallistuivat vuonna 2023 mm. Aue-säätiö, Berlin-Brandenburgische Auslandsgesellschaft (BBAG), Buchhandlung Molsberger, Das finnische Buch, Homunculus Verlag, Jenny ja Antti Wihurin rahasto, Svenska kulturfonden ja useat paikalliset yhteistyökumppanit.

Instituutin tulot voidaan ryhmitellä seuraavasti:

Valtionavustus OKM (instituutille ohjattu raha)	631 976,37 €
Säätiöt	8 670,80 €
Muut tulot	4 673,02 €
Yhteensä	645 320,19 €

Instituutti sai arviolta yli 2 000 000 € in kind -tukena, joka sisältää yhteistyökumppanien taloudellisen panoksen yhteishankkeisiin, mikä ei suoraan näy instituutin kirjanpidossa. Instituutin pääasialliset menot muodostuivat ohjelmatoiminnasta sekä vuokra- ja palkkamenoista. Palkkakulut sosiaalikuluneen olivat 329 126,19 €. Toimitilakustannukset (sis. vuokra-, sähkö-, siivous- ja huoltokulut sekä vakuutukset) olivat 175 681,85 €. Muut kulut liittyivät suoraan ohjelmatoimintaan.

Deutscher
Bundestag in Saksalais-pohjoismainen
kansanedustajaryhmä
vieraili instituutissa
15. marraskuuta.

Liitteet

Liite 1: Instituutin yhteistyökumppanit 2023

Suomessa ja muissa Pohjoismaissa:

Abramsgården, Vörå
Arts Promotion Centre Finland
Aue-säätiö, Helsinki
Barokkanerne -orkesteri
Concerto Copenhagen
Danish Arts Agency
Deutsches Kulturzentrum Tampere
Drottningholms Barockensemble
Emil Öhmannin Säätiö
FILI Finnish Literature Exchange
Finnish Baroque Orchestra
Frame Contemporary Art Finland
Galleria Halmetoja, Helsinki
Goethe-Institut Finland
Helsingin yliopisto
Jenny ja Antti Wihurin rahasto
Jyväskylän yliopisto
Kreatorio, Kuopio
Kulttuuritehdas Siihkala, Joensuu
Kyrö Distillery Company
Music Finland
Myymäälä2, Helsinki
Nordic Council of Ministers' Culture and Art Programme
Nordic Culture Fund
OKKA-säätiö
Oodi, Helsinki
Opetushallitus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Saamelaismuseot Siida (Suomi), Ájtte (Ruotsi) ja Várjjat (Norja)
Savonlinnan kulttuurikellari
Suomalainen Tiedeakatemia
Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry SKTI
Suomen kulttuurirahasto
Svenska kulturfonden
Sylvia Kekkosen säätiö
Turunen Company
Yö Galleria, Helsinki
Ålands fredsinstytut, Maarianhamina

Muualla Euroopassa:

Aldus Up – European Bookfairs Network
Akademie der Künste Berlin
Alfried Krupp Wissenschaftskolleg, Greifswald
Art Galerie Sinnfall, Buchholz
Arthur Boskamp-Stiftung, Hohenlockstedt
Bastei Lübbe Verlag
Bentlagen luostari
Berlin-Brandenburgische Auslandsge-
sellschaft
Blue Note, Dresden
Brauhaus Joh. Albrecht, Düsseldorf
Buch Wien -kirjamesut
Buchhandlung Molsberger, Halle (Saale)
Business Finland, Berliini
C. Keller, Weimar
Collegium Hungaricum, Berliini
Conc.arts -konserttitoimisto
Das finnische Buch, Berliini
Deutsch-Finnische Gesellschaft
Druckvereinigung Bentlage
Ephra, Berliini
EU-komissio Saksassa
EUNIC Berlin
EUNIC Global, Bryssel
Europäisches Berufsbildungswerk des
DRK-Landesverbandes Rheinland-Pfalz
Felleshus – Pohjoismaiden suurlähetystöjen
yhteistalo, Berliini
Festspielhaus Hellerau, Dresden
Finnlines Deutschland
Folkclub Prisma, Pforzheim
FrauVonDa -taiteilijaryhmä
Freiburger Barockorchester
Freie Universität Berlin
Freundeskreis Potsdam-Jyväskylä/
Stadt Potsdam
Guggolz-Verlag
Hauptstadtkulturfonds
Haus Kunst Mitte – House for
Contemporary Art
Homunculus Verlag
Institut français Berlin
Kerber Verlag
Klett-Cotta Verlag

Klub Solitaer, Chemnitz
Kirchlicher Entwicklungsdienst der
Nordkirche
Konzertdirektion Adler
Kranwerk Naunhof
Kreis Coesfeld
Kühlsport Social Club, Berliini
Künstlerhaus Lukas, Ahrenshoop
Kulturhaus Remise, Bad Segeberg
Kulturverein VEIK, Gmünd
Kurverwaltung Ostseebad Ahrenshoop
Kulturzentrum BÜZ, Minden
Kunsthalle Rostock
Kunsthau Hamburg
Kurverwaltung Ahrenshoop
Landkreis Vorpommern-Rügen
Laurentiuskirche, Göppingen-Bergenriet
Leipzigin kirjamesut
Literaturhaus Hamburg
Mare Verlag
MARKK Museum am Rothenbaum, Hampuri
MEK Eurooppalaisten kulttuurien museo
Metropol Theater Bremen
Ministerium für Wissenschaft, Kultur,
Bundes- und Europaangelegenheiten
Mecklenburg-Vorpommern
Ministerium für Kultur und Wissenschaft
des Landes Nordrhein-Westfalen
Münsterland e.V.
Museum Castellum, Mainz
Museum Schloss Moyland
Nachbarschaftsgarten Zietenaugust
"Neue Kunst hat Freunde" -yhtävyyksjärjestö
Neustart Kultur -tukiohjelma
Nordische Botschaften, Berliini
Nordische Botschaften, Wien
Nordischer Klang
NUE-säätiö – Norddeutsche Stiftung für
Umwelt und Entwicklung
"Offen für Kultur" -järjestö, Berliini
Pankebuch-kirjakauppa, Berliini
Peppi Guggenheim, Berliini
Rechtsfakultät Salzburg
Rengas – Saksan suomalaisten
seurakuntien lehti
Saxstall, Pohrsdorf

Schauspielhaus Bochum
Schloss Hollenegg for Design
Schwartzsche Villa, Berliini
Schwarz Contemporary -galleria, Berliini
Senat von Berlin
Silent Green, Berlin
Sparkasse Vorpommern
Stadt Borken
Stadtbibliothek Berlin-Mitte
Suomen suurlähetystö, Berliini
Suomen suurlähetystö, Bern
Suomen suurlähetystö, Wien
Suosa-verkosto
Tchoban Foundation – Museum für
Architekturzeichnung
TD Berlin
Theater Strahl, Berlin
Theater Vorpommern
Thomas Betonbauteile
Transparency Germany

Tschechisches Zentrum Berlin
Universität Bamberg
Universität Basel
Universität Greifswald
Universität Köln
Universität Passau
Universität Zürich
University of Cambridge
Visit Finland, Berliini
Wirtschaftsuniversität Wien
Zentral- und Landesbibliothek Berlin
ZEW – Leibniz Centre for European
Economic Research, Mannheim
Österreichisches Kulturforum, Berliini

Liite 2: Suomen Saksan-instituutin neuvottelukunta 2023

Anu-Maaria Calamnius-Puhakka
Birgit Jank (puheenjohtaja)
Karl-Friedrich von Knorre
Mari Koskela
Klaus von Lepel (varapuheenjohtaja)
Timo Miettinen
Bonaventure Soh Bejeng Ndikung
Christine Nippe
Marko Pantermöller
Sebastian Pflum
Angela Plöger
Marianne Sinemus-Ammermann
Carmen Steimann Sager
Ralph Tuchtenhagen
Ulrich Weise

Suomen kulttuuri-
ja tiedeinstituuttien
kevätkokous pidettiin
Oslossa.

Liite 3: Suomen Saksan Instituutin Säätiön valtuuskunta 2023

Ilkka Ahtiainen
Anna Baijars
Alexander Bargum
Frank Brümmel
Joachim Bussian
Pia Bärlund
Kimmo Elo
Annette Forsén
Seppo Haario
Hanna-Leena Hemming
Kari Hietanen
Pirjo Hirvonen
Esa Hämäläinen (puheenjohtaja)
Tiina Kinnunen
Erkki Korhonen
Christian Krötzl
Asko Lehmuskallio
Markus Lehtinen
Luise Liefänder-Leskinen
Salla Luomanmäki
Heikki Masalin
Arja Miller
Tiina Rajamäki
Lea Ryyänen-Karjalainen
Katarina Siltavuori
Samuel Wolf Sorainen
Tiia Strandén
Liisa Tiittula
Annika Tudeer

Liite 4: Suomen instituutti-verkoston vaikuttavuusarviointityö – prosessikuvaus

Suomen instituutti-verkoston vaikuttavuusarviointityön kehittäminen alkoi työpajassa instituutti-verkoston syyspäivillä Espoon Hanaaareissa 2022 sekä etätyöpajoissa, jolloin virittäydettiin vaikuttavuuden teemaan alustuksella ja työpajatyöskentelyllä. Työpajoissa jokainen instituutti laati vaikuttavuuspuun, jonka rungon muodosti palvelulupaus ja oksiston välittömät ja välittömät vaikutukset. Puun juurina olivat ennako-oletukset, muutokset ja toimenpiteet sekä riskit.

Instituuttiverkoston vaikuttavuustyön taustalla on vuonna 2012 valmistunut selvitys [Vientiä, vaihtoa, vaikuttavuutta: Selvitys kulttuuri- ja tiedeinstituuttien merkityksestä Suomelle](#) (Cupore, 2012). Taustalla on myös Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:n (SKTI) vuonna 2017 käynnistämä instituuttien toiminta- ja tapahtumatilastojen vuosittainen keruu.

Nyt käynnistetyn vaikuttavuusarviointityön tarkoituksena on siirtyä määrällisen tiedon keruusta erityisesti toiminnan vaikutusten seurantaan. Toiminnan volyymin mittaamisen lisäksi huomiota suunnataan tulevaisuudessa yhä enemmän instituuttien työn ja toiminnan vaikutuksiin erityisesti ulospäin – sekä kohderyhmille, sidosryhmille että myös laajemmin yhteiskuntaan.

Vuoden 2023 alussa käynnistyi opetus- ja kulttuuriministeriön tilaaman kulttuuri-instituutteja koskevan vaikuttavuus selvityksen laatiminen. Selvityksen toteuttajaksi valikoitui kilpailutuksen kautta Miltton Oy. Vaikuttavuus selvitys [Mitä olisi, jos kulttuuri-instituutteja ei olisi? – Selvitys Suomen kulttuuri-instituuttien vaikuttavuudesta](#) julkistettiin yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:n järjestämässä seminaarissa 7.9.2023.

Tiedeinstituuttien vaikuttavuutta on aiemmin sivuttu opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisussa [Tieteelle tarkoitettujen rahapeliteoiminnan voittovarojen käytön arviointi](#) (2018).

Vuonna 2023 SKTI toteutti yhteistyössä National Council for Voluntary Organisations (NCVO) konsultin Sini Rinne-Kerridgen kanssa koko instituuttiverkostolle suunnatun Theory of Change -työpajasarjan, jonka tarkoituksena oli yhteiskehittämisen kautta laatia koko verkostolle yhteinen vaikuttavuustavoite sekä määritellä tavoiteltavat vaikutukset sekä niitä mittaavat indikaattorit. Työpajasarjan aikataulu ja ohjelma julkistettiin verkostolle Kevätpäivillä 2023 Oslossa.

Työpajoja järjestettiin vuoden 2023 aikana neljä. Työpajojen aiheina olivat:

1. Systeeminen muutos ja muutosteoria (Systems change ja Theory of Change)
2. Vaikutukset ja yleisöt (Outcomes and audiences)
3. Valinnat ja oletukset (Priorisation and assumptions)
4. Mittaaminen (Measuring)

Työskentelyn tuloksena syntyi verkoston yhteinen muutosteoriakartta sekä narratiivi. Työpajoihin osallistui edustaja jokaisesta instituutista.

Työpajasarja päättyi vuoden 2023 lopussa. Tämän jälkeen käynnistyi varsinaisen arviointimallin luominen eli kysymysten ja kyselylomakkeiden laatiminen SKTI:n toimesta instituuttien vaikuttavuustiedon keräämiseksi. Mallin työstäminen jatkuu alkuvuonna 2024. Mallin valmistuttua alkaa mallin käyttöönotto yhteistyössä verkoston kanssa.

Hanna Lämsä, Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit, 22.2.2024

Kuvat

Kansilehden kuva: Rematriation of a Ládjogahpir in collaboration with Elle Valkeapää (2020), © Outi Pieski (näyttelystä *The Land has a Mind to Speak – Sámi Horizons*), s. 3, 14–15 Daniel Poller / dotgain.info, s. 5, 17 Bernhard Ludewig, s. 6 Isabel Machado Rios, s. 7 Alvar Aalto, Essenin oopperatalo (näyttelystä *Alvar Aalto in Germany: Drawing Modernism*), s. 9 yläkuva © Münsterland-festivaali, s. 9 alakuva © Jan Philip Scheibe, s. 11 Aleksis Salusjärvi, s. 12 Miia Autio, s. 13 © Transparency Germany, s. 19 © Schwarz Contemporary, s. 20 © Finnland-Institut, s. 24 takasivun kuva: poronahkakengät, © MARKK / Paul Schimweg

Suomen Saksan-instituutti

**Finnland-Institut
in Deutschland für Kultur, Wissenschaft
und Wirtschaft GmbH (gemeinnützig)**

Friedrichstraße 153 a · 10117 Berlin
puh. +49 30 40 363 18 90
info@finstitut.de
www.finnland-institut.de

@finnlandinst

Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:
www.instituutit.fi

**FINNLAND
INSTITUT**